

Santykių su lenkais klausimu

Kai kuriems nepaprasto entuziazmo, džiaugsmo ir gyrimosi „dideliu“ laimėjimu sudaro, nes su lenkais pagaliau susitarta ir prieita prie bendradarbiavimo. Kaip žinome, kad geresniam atspindimui prieš bendrą priešą visos pavergtos tautos bendrame išlaisvinimo reikale bendradarbiauja ir palaiko artimus santykius. Tačiau mums lietuviams, to yra per mažą, įeiskome dar kažkokių ypatingų santykių, o gal net ir unijų. Negana, kad nuo lenkų esame amžiais nukentę, stenigamės dar kartą save parsiduoti. O kad tas daroma, čia parodo tos kelios lietuvių bei lenkų periodinės spaudos ištraukos:

„Draugas“ Nr. 54, kovo 5 d. rašo: „Lenkai persiorientuoja. „Dziennik Polski“ (London) vasario 17 d. išspausdino Stanislovo Sopickio didelį straipsnį, kuriam pareiškama simpatijų Lietuvai ir lietuviams. Straipsnyje pripažįstama, kad pracityje dėl blogų tarpusavių santykių daugiau kalta buvusi Lenkija negu Lietuva. Lenkija esanti didesnė ir jos pareiga buvusi surasti tinkamą būdą sugyvenimui atstatyti. Turint galvoje, kad lenkų laikraščiuose kartais būdavo kalbama ir lietuviams nepalankia kryptimi, toks Londono lenkų dienraščio pasisakymas rodo tam tikrą persilaužimą į gerąją pusę. Anglijos lietuvių nuomone, čia ne be įtakos yra ir lietuvių Lenkų (Adomo Mickevičiaus vardo) draugijos Londono įsisteigimas ir veiklos pradžia. (E).

Labai gražu: tikras persiorientavimas, nepaprastas laimėjimas. Bet... perskaitę visą ištaisą p. Stanislovo Sopickio straipsnį surandu tokį pasisakymą: „Jau kartą, kada Pilsudskio kariuomenė, gyventojams entuziastingai priimanti, įžygiavo į lenkišką Vilnių, vėliau pasistūmė iki vidurių. Daugumos, ir kai kiti daliai Pamaryje atsistojo prie Baltijos, Lietuva pasijuto daugiau saugi nuo Rusijos ir Vokietijos. Kaune po to nekarta buvo nusiskudimų Lenkijos kaimynystėje ir ilga bendra siena, bet po Lenkijos žlugimo tuč tuojau ir Lietuva neteko laisvės. O jei Lenkija vėl atgaus Vilniaus kraštą, kas galės sutrukdėti Lietuvai išsilaisvinti!“

Kaip Lenkija Lietuvai išsilaisvinti padėjo, mes gerai žinome, bet štai pažiūrėkime, kaip ruošiasi laisvinti: Amerikos lenkų kongreso (bendrojo menės) organas kovo 1 d. „Gwiazda Polarna“, aptariant Lenkijos sienas, apie rytų savo sieną sako: „Lenkų jaunimas labai gerai žino, kaip toli siekia jos (Lenkijos) žemės, tam nereikia nei mokslo, nei pagalbos ir jei kas nors tų žemių siektų pirštu, tas netektų ir rankos. Kas dėl baltgudiškos lietuviškos ir ukrainiškos problemos, tai yra įsisenėję, nereikia kalauti jokių diskusijų — tas ateis savaime, o rytų isenos sieks daug toliau, negu šie žmo-

ni, pripažįstant lenkiškas teritorijas Lietuvai.

Visos Lenkijos daromos pastangos susitarti su Lietuva nedavė jokių pozityvų rezultatų. Pats dalyvavau pertraktacijoje Kopenhagoje, Luganoje, Karaliaučiuje, Varšuvoje, taipgi pasitarime Genevoje ir Berlyne, bet niekad negalima buvo išeiti iš paruošiamosios stadijos. Vienintelė buvo sudaryta iš trečiaieilių sutartis dėl mažojo pasienio judėjimo, kurios nuvykęs į Kauną pasikeičiau ratiifaciniais dokumentais.

Tik dėka esamčiam maršalui Pilsudskui Tautų Sąjungoje, Genevoje, Voldemaras išmygo sutikimą, patvirtindamas, kad tarp Lenkijos ir Lietuvos yra pilnateisė taika, o ne karas, kaip iki šiol skelbda vo lietuvių vyriausybė.

Bet pagaliau, 1938 m. kovo mėn. lietuvių pasienio sargybai užmušus lenkų kareivį lenkų vyriausybė išnaudoja faktą. Lietuvai Varšuva pastato ultimatumą: tuč tuojau užmegsti diplomatinis santykius. Negavus Sovietų Rusijos pagalbos, Kauno vyriausybė ultimatumą priėmė. Abi vyriausybės pasižada įsteigti savo pasiuntinybes Kaune ir Varšuvoje užtikrinant savo krašto vyriausybių normalias sąlygas žemės, vandens ir oro susisiekimui, pašto, telegrafo ir telefono veikimui.

Oficialaus lenkų diplomatinio punkto atsiradimas Kaune lietuviams buvo didelis politinis sukrėtimas. Nieko nuostabaus, kad pirmasis lenkų valstybės pasiuntinys buvo priimtas labai šaltai, tačiau pradėjo ledai tirpti. Jau gegužės 2 d. Kaune pasirašoma pašto-telekomunikacinė sutartis, gegužės 14 d. plukdyto Nemuno (naudinga Lietuvai), gegužės 25 Varšuvoje susisiekimo geležinkeliai, birželio 22 Kaune susisiekimo oru, liepos 23 d. atidaryti 3-jų kelių geležinkeliai ir pagaliau lapkričio 24 d. Varšuvoje sutariama spaudos reikalais. 1938 m. vasarą nepasisekus sudaryti prekybos sutarties, pagaliau prie susitarimo prieita gruodžio 22 d. Kaune. Šią papildant, 1939 m. vasario 18 d. turistinė sutartis. Be to, 1939 m. sausio 25 d. pasikeičiant notomis susitarta steigti konsulatų Klaipėdoje ir Vilniuje. Lietuviai iki patutinio pasaulinio karo Vilniuje savo konsulato neįsteigė.

Bet tur būt, geriausias reikšmingas lenkų lietuvių santykiams laipsniškai normalėti buvo Vilniaus Vaduoti šovinistinės Sąjungos likvidavimas, kurios garbės pirmininku buvo pats prezidentas Smetona. Vidaus Reikalų Ministerija tuo reikala nutarimą paskelbė 1938 m. lapkričio 25 d. Jei imsime dėmesį, kad ši sąjunga veikė nuo 1925 m. ir turėjo 22.000 narių ir nustojo būt neapykan tos skelbė, tai galima pripažinti, kad netik laimėjome diplomatinį pasisiekimą, bet pašalinome nuo kelio daug metų lenkų lietuvių tautų gerų kaimyninių santykių gulėjusią sunkią kaladę.

Tačiau pasiliko dar viena sunki ir komplikauta problema, pripažįstant lenkiškas teritorijas Lietuvai. Visos Lenkijos daromos pastangos susitarti su Lietuva nedavė jokių pozityvų rezultatų. Pats dalyvavau pertraktacijoje Kopenhagoje, Luganoje, Karaliaučiuje, Varšuvoje, taipgi pasitarime Genevoje ir Berlyne, bet niekad negalima buvo išeiti iš paruošiamosios stadijos. Vienintelė buvo sudaryta iš trečiaieilių sutartis dėl mažojo pasienio judėjimo, kurios nuvykęs į Kauną pasikeičiau ratiifaciniais dokumentais. Tik dėka esamčiam maršalui Pilsudskui Tautų Sąjungoje, Genevoje, Voldemaras išmygo sutikimą, patvirtindamas, kad tarp Lenkijos ir Lietuvos yra pilnateisė taika, o ne karas, kaip iki šiol skelbda vo lietuvių vyriausybė. Bet pagaliau, 1938 m. kovo mėn. lietuvių pasienio sargybai užmušus lenkų kareivį lenkų vyriausybė išnaudoja faktą. Lietuvai Varšuva pastato ultimatumą: tuč tuojau užmegsti diplomatinis santykius. Negavus Sovietų Rusijos pagalbos, Kauno vyriausybė ultimatumą priėmė. Abi vyriausybės pasižada įsteigti savo pasiuntinybes Kaune ir Varšuvoje užtikrinant savo krašto vyriausybių normalias sąlygas žemės, vandens ir oro susisiekimui, pašto, telegrafo ir telefono veikimui.

Oficialaus lenkų diplomatinio punkto atsiradimas Kaune lietuviams buvo didelis politinis sukrėtimas. Nieko nuostabaus, kad pirmasis lenkų valstybės pasiuntinys buvo priimtas labai šaltai, tačiau pradėjo ledai tirpti. Jau gegužės 2 d. Kaune pasirašoma pašto-telekomunikacinė sutartis, gegužės 14 d. plukdyto Nemuno (naudinga Lietuvai), gegužės 25 Varšuvoje susisiekimo geležinkeliai, birželio 22 Kaune susisiekimo oru, liepos 23 d. atidaryti 3-jų kelių geležinkeliai ir pagaliau lapkričio 24 d. Varšuvoje sutariama spaudos reikalais. 1938 m. vasarą nepasisekus sudaryti prekybos sutarties, pagaliau prie susitarimo prieita gruodžio 22 d. Kaune. Šią papildant, 1939 m. vasario 18 d. turistinė sutartis. Be to, 1939 m. sausio 25 d. pasikeičiant notomis susitarta steigti konsulatų Klaipėdoje ir Vilniuje. Lietuviai iki patutinio pasaulinio karo Vilniuje savo konsulato neįsteigė.

Bet tur būt, geriausias reikšmingas lenkų lietuvių santykiams laipsniškai normalėti buvo Vilniaus Vaduoti šovinistinės Sąjungos likvidavimas, kurios garbės pirmininku buvo pats prezidentas Smetona. Vidaus Reikalų Ministerija tuo reikala nutarimą paskelbė 1938 m. lapkričio 25 d. Jei imsime dėmesį, kad ši sąjunga veikė nuo 1925 m. ir turėjo 22.000 narių ir nustojo būt neapykan tos skelbė, tai galima pripažinti, kad netik laimėjome diplomatinį pasisiekimą, bet pašalinome nuo kelio daug metų lenkų lietuvių tautų gerų kaimyninių santykių gulėjusią sunkią kaladę.

Tačiau pasiliko dar viena sunki ir komplikauta problema, pripažįstant lenkiškas teritorijas Lietuvai. Visos Lenkijos daromos pastangos susitarti su Lietuva nedavė jokių pozityvų rezultatų. Pats dalyvavau pertraktacijoje Kopenhagoje, Luganoje, Karaliaučiuje, Varšuvoje, taipgi pasitarime Genevoje ir Berlyne, bet niekad negalima buvo išeiti iš paruošiamosios stadijos. Vienintelė buvo sudaryta iš trečiaieilių sutartis dėl mažojo pasienio judėjimo, kurios nuvykęs į Kauną pasikeičiau ratiifaciniais dokumentais. Tik dėka esamčiam maršalui Pilsudskui Tautų Sąjungoje, Genevoje, Voldemaras išmygo sutikimą, patvirtindamas, kad tarp Lenkijos ir Lietuvos yra pilnateisė taika, o ne karas, kaip iki šiol skelbda vo lietuvių vyriausybė. Bet pagaliau, 1938 m. kovo mėn. lietuvių pasienio sargybai užmušus lenkų kareivį lenkų vyriausybė išnaudoja faktą. Lietuvai Varšuva pastato ultimatumą: tuč tuojau užmegsti diplomatinis santykius. Negavus Sovietų Rusijos pagalbos, Kauno vyriausybė ultimatumą priėmė. Abi vyriausybės pasižada įsteigti savo pasiuntinybes Kaune ir Varšuvoje užtikrinant savo krašto vyriausybių normalias sąlygas žemės, vandens ir oro susisiekimui, pašto, telegrafo ir telefono veikimui.

MŪSŲ SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE,
Veda K. Baronas.

Kiekvieną Lietuvos laimėjimą reikia įrašyti auksinėmis raidėmis. Jis gaunamas prieš sunkiausių sąlygų ir aiškiai matant rusų nusistatymą prieš mūsų tautą, siekiant sužlugdyti ją. Kaip pavyzdį galime nurodyti paskutines Sov. Sąjungos bokso pirmenybes, kada lietuvis R. Tamulis finalinė kovą turėjo pralaimėti, nes to norėjo ringo teisėjas. Puikiai vedęs du pirmus roundus, R. Tamulis ir trečiame buvo aiškus laimėtojas, bet štai įvykta netikėtumas: Jengibarianui pradėjus antpuolį, teisėjas sustabdo kovą ir duoda R. Tamuliui persėjimą už tariamai pavojingą judesį galva. Net ir žiūrovai yra nepatenkinti teisėjo sprendimu, nes jis at-

ma. Problema lenkų, gyvenančių Lietuvoje. Priminsiu, kad Lietuvos turinčioj 2,5 milijonus gyventojų, buvo 200 tūkstančių lenkų. Net pačioje sostinėje Kaune lenkai sudarė trečdą ly gyventojų. Šis klausimas buvo nelengva išrišti, nes Lietuvos vyriausybė tvirtai laikėsi savo tvirtinimo, kad Lietuvos lenkai yra „sulenkti“ lietuvių, ypač sunkiausia buvo dėl lenkų mokyklų ir kunigų. Lenkijos lietuviai tuo atžvilgiu buvo traktuojami daug geriau.

Dirbdamas Užsienių Ministerijoje Rytų Skyriuje turėjau tiesioginį ryšį su Lietuvos lenkų vadovais Kaune. Jų karščiausias grynėjas Varšuvoje buvo nenulstamas ir pilnas dinamikos Vladyslaw Vielhorski. Protarpiais į Lenkiją atvykda vo patikėtini lenkų veikėjai, pavyzdžiui Eugeniusz Romer.

Tik vieną kartą, būnant Kaune tarnybinių misijų ir leidus ministerijai Zauzniui, galėjau viešai aplankyti Lenkų Sąjungos buveinę. Buvo tai neužmirštas ir jautrus momentas, kad Varšuvos vyriausybės atstovas pirmą kartą galėjo pasimatyti su Lietuvos lenkų veikėjais, nesudarant jiems ne malonumų.

Šiandien žiūrėdami nuo 1918 metų praėjusias perspektyvas, aiškiai pastebėsime politines klaidas. Tų metų lietuvių politikos vadovai buvo neprieinami ir kurti mūsų tautų amžiams bendram sugyvenimui ir mūsų bendriems valstybiniais reikalais, užmirštant taip neseniai, 1830 — 1863 m., tauti nuose sukilimuose kartu pralietą kraują. Lietuva ir Lenkija, kaip dvi sesers, privalėjo už kart susitarti ir sueiti draugystėn, tada tik turėtumėm tam tikrus šansus apsiginti prieš visuomet buvusį savo mirtiną priešą — Rusiją. Abi tautos kruvina kancija sumokejo sovietų okupacijai ir nelaisvei. Išnaikinimas lietuvių tautos praėjo visas ribas ir šaukia į dangų keršto. Lenkija pasiliko si komunistinėje vergijoje laukianti išlaisvinimo. Tokiose sąlygose yra girtinas dalykas, kad abi tautos iš Maskvos nasrų paduoda sau rankas.

M. Szumlakowski.

Tai matome, kaip „brolybės“ troškėjai „su nuosirdumu ir tolerancija“ informuoja bei paruošia savo visuomenę. Tam išvadų nebereik, kiekvienas skaitytojas gali pilnai susidaryti, kaip santykiai iuginami, kokių santykių įkome ir kokius galime rasti, o tokiais dalykais mirgėte mirga lenkai koji spauda. Bet nežiūrint to, „Draugas“ Nr. 39, vasario 15 d., paduodant Dr. Trimako kalbos santrauką, ragina baigti su kompleksais. Įdomu, kokie tai kompleksai? Kieno sąskaiton ir naudai? Neveltui didžiulį jasi lenkai, kad mūsų visuomenė ir jaunimas yra paruoštas. O lietuviai įeškodami kompleksų, visuomenę, vietoj paruoštų, klaidina ir nustato priešais kai.

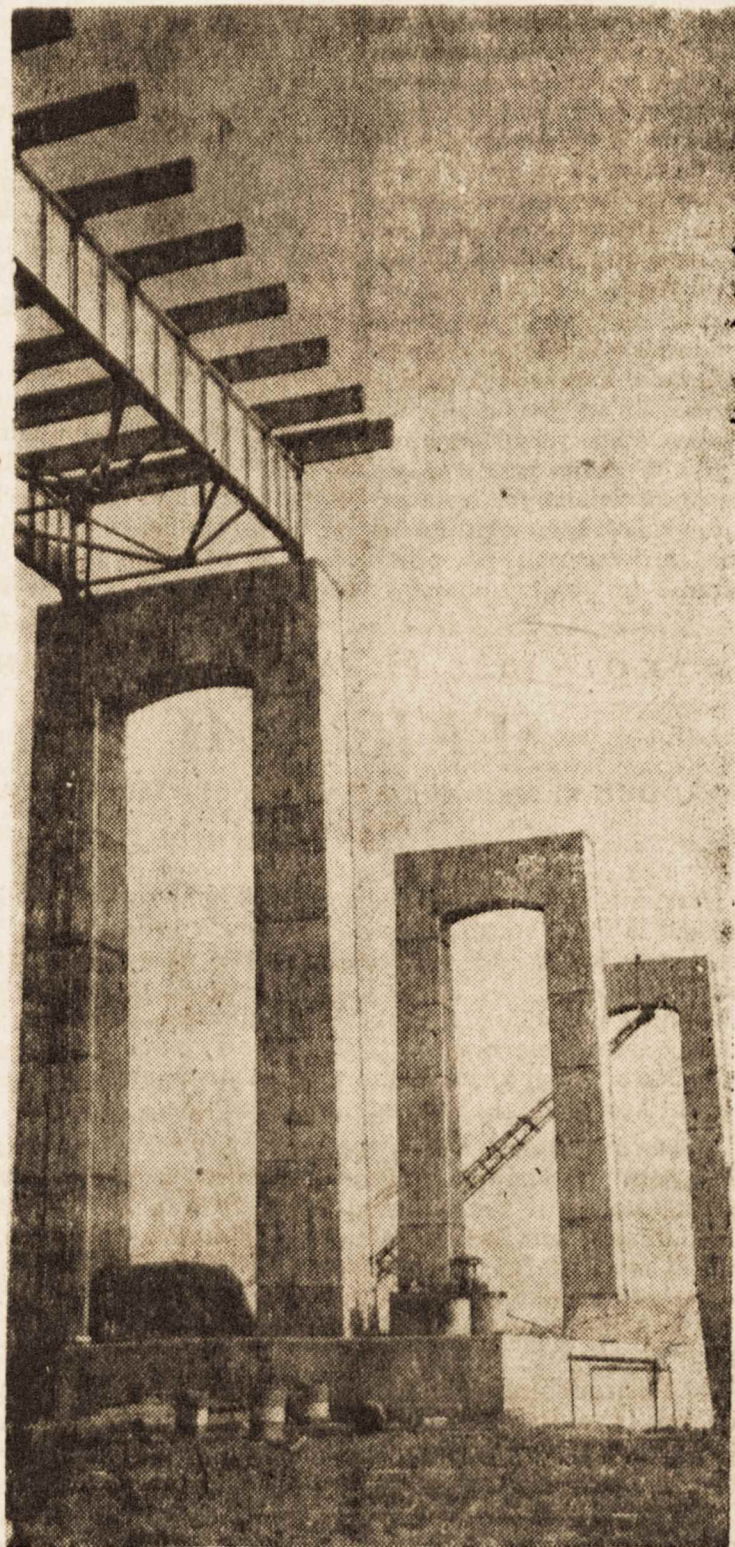
K-kis.

ta. Paskaitykime, ką vilniškio Sporto korespondentui pasakė Vilniaus sporto reikmenų parduotuvės direktorius A. Šerman: „Šiais metais mūsų parduotuvės prekių asortimentas žymiai turtingesnis, negu pernai. Išvardinęs kokių prekių galima gauti, jis apie avalynę štai kaip sako: yra įvairios guminės ir odinės avalynės, jų tarpe ir tenisui, kuriam pernai avalynės trūko. Gauta ir tokio inventoriaus, kurio pernai nebuvo. Tai stalo teniso stalai (net medžio trūksta! — K. B.), gimnastikos sienelės, gimnastikos suoliukai, o taip pat kartys lygiagretėms“.

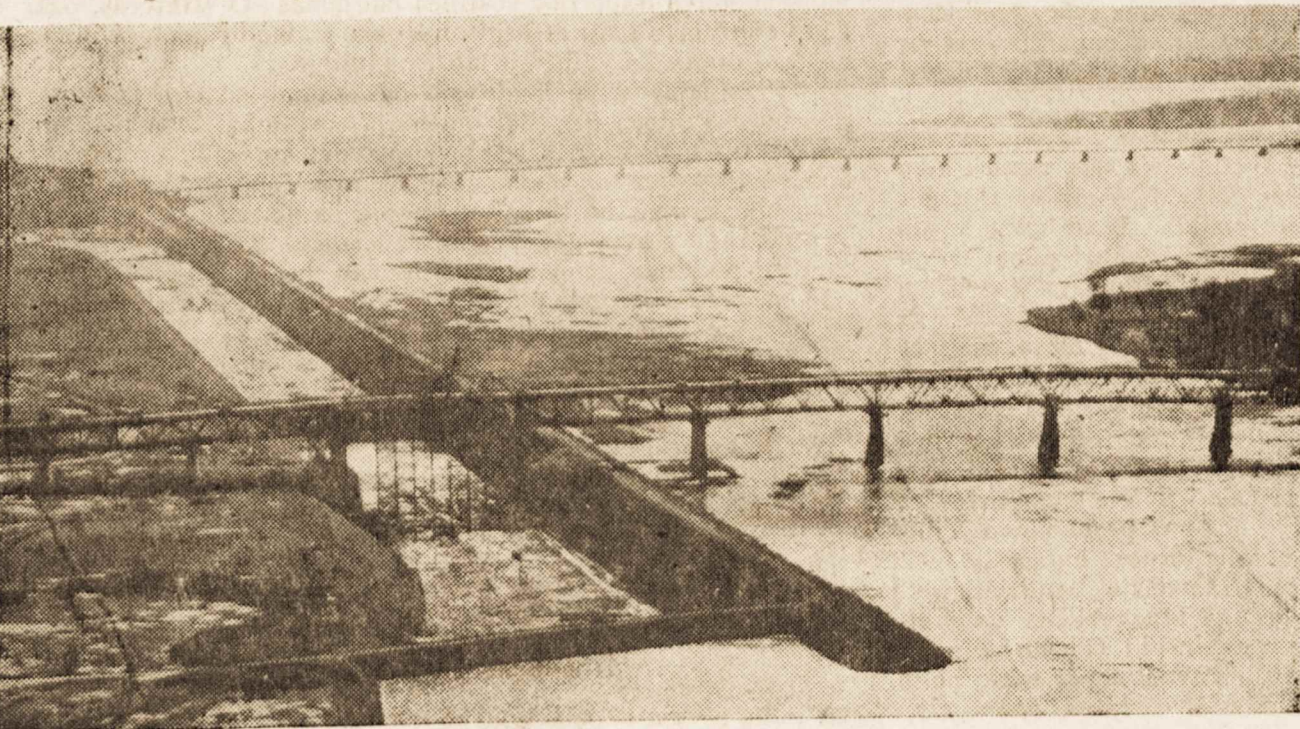
O kaip su kamuoliais? Pernai, kaip žinome, pirkėjų po reikiu nebuvo patenkinti — klausia sporto bendradarbis. A. Šerman atsako:

„Futbolo ir krepšinio kamuolių šiemet netrūks, tačiau odinių kamuolių šiemet neturime. Tenka padaryti priekaištą Vilniaus „Raudonosios žvaigždės“ kombinatui. Jis prieš keletą metų gamino puikius odinius tinklinio kamuolių viršus, o dabar jų neišleidžia, nors futbolu kamuoliai čia tebe gaminami“. Juokdarys tas A. Šerman! Priekaišto negalima daryti lietuviui darbininkui, nes jis kamuolius gamina, tik de ja, jie Lietuvos rinkos nemato, nes išvežami į „viskuo pertekusių“ Sov. Sąjungą. Juk jis tai gerai žino, žino ir Lietuvos sportininkai, prisimindami N. Lietuvos laikus, kada sporto krautuvės buvo užvers tos sporto reikmenimis — futbolais, batais, stalais ir kt.

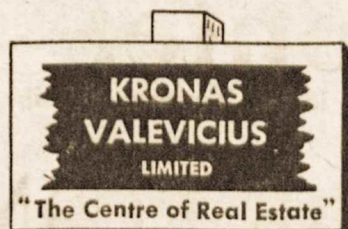
Dar norėčiau pažymėti, kad Vilniaus „Sporto“ paskutinis puslapis yra skiriamas užsienio žinioms, daugiausiai Sov. Sąjungos satelitams, tačiau ne mažai pasitaiko ir iš vakarų pasaulio gyvenimo žinučių. Sporto redakcijai pasiunčiau laišką, užklaudamas, kodėl jie lietuvių sportą. Ar tai baimė prasitarti ką nors skaitytoja niko neršo apie emigracijos ms, ar baimė parodyti meistrų pavardes, kaip Vaitonis, Bagdonas, Norkus, Mikšys, Gvildys, Chmieliauskas, Mic Nukelta į 6-tą psl.

Atidarius Šv. Lauryno jūrkelį, per šį tiltą, kuris pakeis buvusį Roosevelt tiltą per upę ties Cornwall, eis didelis tarp tautinis susisiekimas. Tiltas yra jungiantis Kanados ir JAV darbas. Kanada stato pamatus ir poliūs, o JAV visą tilto viršų. (CS).

Šv. Lauryno upės jūrkelio statyba įžengė į paskutinius metus. Didysis Rytų Kana dos vandens kelias pradeda įgauti savo paskutines formas. Čia nuotraukoje iš oro mato me vartus ir didžiuosius ežerus — įėjimą į jūrkelį pietiniame Šv. Lauryno upės kran te ties pat Montrealiu, kur matome didžiulę statybą (CS).

Prieš perkant ar parduodant
namus, biznį, ūkį etc.
pasitarkite su mumis:

KRONAS - VALEVICIUS LIMITED

366 MAIN ST. EAST, HAMILTON, ONTARIO

DIDŽIAUSIA REAL ESTATE ĮSTAIGA HAMILTONE (3 skyriai).

Jums sąžiningai patarnaus mūsų lietuviai atstovai:

Centrinė įst.: p. Vladas Antanaitis, p. Stela Panavienė, p. Vladas Panavas, p. Jonas Mikelėnas tel. JA 8-8491. „The Centre“ skyrius: p. Leonas Gasiūnas tel. LI 9-1341.
East End Skyrius: p. Tony Zaranka, telef. LI 9-3572.

Lietuviai: norintieji atsikelti į Hamiltoną, rašykite mums ir mes suteiksime Jums pa-
geidaujamas informacijas.

Taupykite ir skolinkimės kooperatiniame bankelyje „TALKA“.

* Augšti procentai už indėlius. Sumažinti procentai už paskolas. Indėliai, paskolos ir nario gyvybė yra apdrausta.

Darbo dienos: Penktadieniais nuo 6 val. vak. iki 8 val. vak., notaro A. Liudžiaus įstaigoje (II augštas), 128 Main St. W., tel. JA 7-55 75. Sekmadieniais nuo 12 v. iki 2 val. p. p., Parapijos bibliotekoje, 58 Dundurn St. N. Susirašinėjimo adresas 15 Homewood Ave.

LIETUVIŲ NAMŲ KONCERTAS

Nesulaikysiu upės bėgimo — antros valandos. Tai V. Babec ko akordeonų ir piano studijos mokiniai, išpildę grupiniuose pasirodymuose eilę lengvesnio žanro kūrinių, ar duetuose, pa-
grieždami pasaulinių muzikų, prie piano vėl maži pipirai 6—7 metų amžiaus, lakstė klavišais, kaip Liberace, o J. Kvietytės - Urbonienės iš Toronto meno išraiškos šokių studija, vėl papildė puikią programą. Gaila tik, kad tūli amsens, eida-
mi per salę su bonkomis, trukdė geros programos klausymą ir tuo pačiu jaudino mažuosius programos išpildytojus, kurie stato pirmuosius scenoje žingsnius. Juk taip lengvai tas bu-
vo išvengiama!

Po programos, prie V. Babeco orkestro per 250 svečių linksmai pasižoko. Ta pačia proga, LNF valdyba išleido 68 psl. leidinį, kuriame be daugybės skelbimų Hamiltono biznierių, randa-
mos visų šerininčių pavardės, visas čarteris, spaudos atsiliepi-
mai apie LN Hamiltoną ir kt. Vieną žodžiu, jame dalinai atspindi Hamiltono LNF valdybos darbas. Reik tikėtis, kad penkmečio proga, valdyba pa-
sistengs išleisti lyg ir albumą, be jokių skelbimų, kuriame at-
žymės tą erškėčiuotą kelią, ku-
rį teko praminti iki namų įsigi-
jimo. O LN šerinininku Hamil-

tonas tapo gegužės 1 d. įnešda-
mas reikalaujama suma. Ver-
tėtų dabar sušaukti visuotinį susirinkimą, nes girdima, kad apartamentų, krautuvų nuo-
mos yra labai žemos, o taip pat yra ir daugiau klausimų, bendram šerininčių sprendi-
mui. Gerai būtų jį sušaukti dar prieš vasaros atostogas.

VARPO CHORAS atvyksta į Hamiltoną gegužės 24 d. ir vakare, sportininkų ba-
liuje, duos meninę programą. Koncertas prasidės punktua-
liai 7 val. 30 min. Staliukų re-
zervavimo nėra, tuo tarpu vien-
tik sportininkų su sporto mė-
gėjais susidaro apie 150 as-
menų, todėl, šokiams yra pa-
skirtos dvi salės. Vieną žo-
džiu, gegužės mėn. 24 d. yra didžiausias prieš vasaros atos-
togas parengimas Hamiltone, kuris yra vertas visų dėmesio.

BANKELIO „TALKA“ valdybos posėdyje, įvykusiame gegužės 6 d. naujai pasiskir-
tis pareigomis, nes J. Giedraitis, pirmininkavęs tris metus nuo pat įsisteigimo dienos, dėl pablogėjusios sveikatos pasi-
traukė iš pirmininko pareigų. Dabar bankelio valdyba parei-
gom pasiskirstė: A. Vainauskas — pirm., J. Giedraitis — vicep., St. Dalius — sek., E. Lengniūnas — ižd., P. Giedraitis — narys.

Per balandžio mėn. banke-
lis gerokai paaugo, nes balan-
sis suvestas 90,020.76 dol. su-
mai. Kitos pozicijos irgi paaug-
sios: šerų sąskaita 53,225.14 dol. Depositoriai 18,784.42 dol. Kasa 14,483.46 dol. Išduo-
ta paskolų iki balandžio 30 d. 70,739.51 dol. Narių skaičius padidėjo per balandžio mėn. 7 d., tad dabar iš viso yra 271. Naujų paskolų Kredito Komitetas leido išduoti 9,390 dol. Paskolų pareikalavimas yra dar gana didelis ir kviečiami visi stoti nariais, įnešant savo šerų arba indėlius, o tie na-
riai, kurie teturi tikrai vieną arba du šerų, prašomi padidin-
ti, kad bankelis galėtų augti ir stiprėti.

HAMILTONE BEDARBIŲ dar yra apie 17.000 asmenų. Yra lietuvių gana skaudžiai pa-
liedų, kuriems išsiblaigia ne-
darbo pašalpos gavimas, o dar-
bo gauti perspektyvų nesima-

ty. Tokie asmenys, turėdami mažamečių vaikų ir turėdami mokėti nuomą už butą, labai sunkiai verčiasi.

SKLYPAI

Guin Blvd. ir St. Remi Rd., į vakarus nuo Ville St. Laurent, Montreal saloje, arti Motropolitain Blvd.,
PUIKŲS REZIDENCINIAI IR KŌMERCINIAI SKLYPAI

25“X100”, tinka bungalow, duplexams.
Kaina tik \$ 625.—, įmokant \$ 50.00, o likusi suma
ISSIMOKĖTI PER 4 METUS BE NUOŠIMČIŲ.

RA. 1-2819

PO 7 0211
PO 7-0311

Office: 727 Argyle
VERDUN

VERDUN COAL Reg'd.

Gerard Viau, sav.
ANGLYS — MALKOS — KURO ALYVA

BELLAZZI — LAMY, INC

PO 8-5151 7679 George St., Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

WINDSOR, Ont.

PAMINĖTA MOTINOS DIENA

Gegužės 4 d. Windsorio Lietuvių Bendruomenės ruoštas Motinos Dienos paminėjimas Kroatų salėje praėjo išpu-
din gai. Apyl. Valdybos sekr. R. Dumčius pradėjo minėjimą ir rengėjų vardu pasveikino mo-
tinas, lietuvišku papročiu šven-
čiančias joms skirtą pirmąją gegužės sekmadienį. Po to iš-
klausė rašytojo Vyt. Alanto paskaitą motinoms. Pradė-
jęs nuo D. L. K. Vytauto mo-
tinos Birutės — prieškrišči-
niškosios lietuvių motinos, su-
stojęs prie baudžiavos gady-
nės — vargančios pono lau-
kuose motinos, priminęs var-
go mokyklos nuopelnus ir sa-
vanorių kūrėjų laukus, paskai-
tininkas gražiais ir tiesiais žo-
džiais iškelia motiną kaip didį
jį veiksnį, įkūnijant idealus,
skelbtus didžiųjų mūsų tauti-
nio atgimimo vadų.

Nepriklausomybės laikais lietuvių bendruomenė palengveja, nes čia jai jau gelbsti valsty-
bė, t. y., mokykla, spauda, ra-
dio, literatūra ir menas. Kai Lietuvos laisvei išmūša paskutinę valandą ir kai tai laisvei vėl lemia žengti į kata-
kombas, lietuvių motina vėl su-
švinta dar negirdėto didvyriš-
kumo, pasiukojimo ir patrio-
tizmo skaisčiausiomis spalvo-
mis. Čia paskaitininkas prime-
na motinas, kovojančias dabar Lietuvoje, vargančias Sibiro trėmimo kartu pasidžiaugda-
mas, kad vistiek nuo to garbin-
gojo lietuvių motinos tako jos nenukrypsta.

Mūsų tremtininkame gyveni-
me vistiek pasitaiko šeimų, ku-
rios stengiasi kuo greičiausiai nutraukti ryšius su lietuviš-
iais ir lietuvių, skubėdami pasi-
aerti į amerikonišką arba ka-
nadizmo katilą. Čia niekas ne-
verčia išsižadėti nei savo gra-
žiosios lietuviškos kalbos, nei
ryšių nutraukti su savo tauti-
ne bendruomene, bet priešin-
gai, vadovaujantys šimtapro-
centiniai amerikiečiai kaip JA
V Vyr. Teismo teisėjas W. O.
Douglas, kandidatas į JAV pre-
zidentus Adlai Stevensonas ir
kiti pabrėžia reikalą atėjia-
ms išlaikyti savo kalbą, pavar-
des ir papročius. Lietuvių iš-
statymai yra tie patys visuo-
se kontinentuose, dėl to, kur-
tik lietuvis bebūtų, jis neturi
iškrypti iš tos didelės mūsų
tautos tėkmės, kuri prasidėjo
praamžių ūkanose, kuri teka
šiandieną ir kuri tekės į atei-
nančius amžius. Čia motina
yra raktas grandinės iš praėju-
sios kartos per savo vaikus sie-
kiančios ateinančios kartos.

Atkelta iš 2-ro psl.
PADEKA Reiškiu giliai ir nuoširdžią padėką visiems tautiečiams už širdingą užuojautą ir daly-
vavimą balandžio 9 d. laidotu-
vėse mirusio mano vyro Jur-
gio Pivoriūno. Ypač gili padė-
ka priklauso Tėviui Juvenaliui,
OFM, už gedulingas pamal-
das, veloninio palydėjimą į am-
žiną poilsio vietą ir paskuti-
nius dvasinius patarnavimus
prieš mirtį. Vargonininkui Ale-
ksui Pauloniui už gražų gie-
dojimą. Nuoširdžiai dėkoju
Wellando apylinkės bendruo-
menei už vainiką ir surinkimą
95 dol. aukų, nors dalinų man
susidariusių išlaidų padengi-
mui; taipgi visems mane atjaun-
tusiems ir aukojusiems. Atski-
rą padėką reiškiu Port Colbor-
ne tautiečiams už jų bendrą
gražų vainiką ir už vėlinius
bei gėles p. p. Staškevičiams,
Alf. Pivoriūnui, Sonei Radvi-
aiti, pp. Jackevičiams, pp. Ma-
čiokams, pp. Kiršoniams ir ki-
tiems. Bendrai visiems, kurie
atliko bent kokius paskutinius
patarnavimus veloninui, ar pa-
gelbėjo man asmeniškai, mano
gili ir nuoširdi padėka. Dekin-
ga giminėms už skaitlingą da-
lyvavimą, prisidėjimą, pagel-
bėjimą, gėles ir vainikus, o
ypač dėkoju brolienei Veroni-
kai Grigienai, kuri nepaūgo
tolimo kelio (Alebrta) atvyk-
ti, ligonį slaugyti ir jam mirus
man padėti visuose reikaluose.
Nuliūdusi Sofija Pivoriūnienė.

● Dailininkas Romas Viesulas laimėjo Philadelphijos meno muzėjaus premiją už gravių ros-oforto darbą.

to. Tokie asmenys, turėdami mažamečių vaikų ir turėdami mokėti nuomą už butą, labai sunkiai verčiasi.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose
Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.
3537 PARK Ave, Montreal. Tel. VI 5-7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

A. M. DIKINIS

Gyvybės Draudimo Atstovas
The Royal Guardians
Mutual Life Assurance Company
2055 Peel St., Montreal, P. Q.
Gyvybės draud. — Paveldėjimai. — Pensijos.

Istaigoje: VI 9-5759; Namie: RA 8-9364

LIODESIO VALANDOJE

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE

4500 VERDUN Ave., Verdun. — Tel. PO 9-1193

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR
MOTERIŠKŲ RŪBŲ

SIUVĖJAS

AUGŠTOS KOKYBĖS
RANKŲ DARBAS

ANGLISKOS MEDŽIAGOS

79 ir 81 St. Zotique St. E.,

Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

Šis savaitgalis lietuviškai operai Toronte!

Plačiau Toronto kronikoje.

MONTREAL

Montrealio Skautų Tėvų Rėmėjų Komitetas
maloniai kviečia visus — jaunimą ir senimą —
atsilankyti į **TRADICINIŲ SKAUTŲ
PAVASARIO BALIŲ**

Balius įvyks šį šeštadienį,
gegužės mėn. 17 d. 7 val. vakaro,
Aušros Vartų Parapijos Saleje.
Orkestro muzika, bufetas su įvairiais gėrimais,
užkandžiai, turtinga loterija, šokių konkursas ir kt.
įvairenybės.
Įėjimas \$1.00. Pradžia 7 v. v.

KANADOS LIETUVIŲ TARYBOS

Montrealio skyriaus valdybų,
buvusios ir naujai išrinktosios,
susirinkimas šaukiamas šį pe
nktadienį, gegužės 16 d., 7.00
val. vakaro pp. Girinių bute,
3885 St. Urbain Street. Visi,
buvusios ir naujai išrinktosios,
valdybų nariai maloniai prašo
mi dalyvauti šiame perdavimo
priėmimo susirinkime ir pas
itarime.

JONINĖS PP. GIRINIŲ ŪKYJE

Birželio 22 dieną, sekmadienį,
LVLS Klubas Ponų Giri
nių ūkyje, L. Plaine, P. Q.,
apie 25 mylios nuo Montrea
lio, už Back river, ruo
šia Jonines. Tautiečiai infor
muojami, kad iš anksto galėtų
numatyti ir rezervuoti tą die
nį Joninėms.

● Vestuvės I. Alšauskaitės ir
G. Levinsko įvyko aną šešta
dienį. Gražus pokylis buvo gol
fo klube LaSalle, o vėliau pas
jaunosios tėvus. Vestuvės bu
vo gražios ir šauniai praėjo.

DR. J. ŠEMOGAS

Office 5441 Bannantyne
(kamp. Woodland)
Verdun. Tel. PO 7-3175.

Priėmimo valandos:
pirmadienį ir ketvirtadienį
7 — 9 p. m.
antradienį ir penktadienį
2 — 4 p. m.

trečiadienį 2-4 ir 7-9 p. m.
šeštadienį 11—1 p. m.
arba pagal susitarimą.
Namų tel. PO 6-9964

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALIŠKA

Pacientai priimami iš
anksto susitarus
9 a. m. — 10 p. m.
išsky. antradienį: iki 6 v. p. m.
5441 Bannantyne,
(kampas Woodland)
Tel.: PO 8-4547

NOSIES, GERKLĖS IR AUSŲ SPECIALISTAS IR CHIRURGAS

Dr. R. CHARLAND
78 St. Joseph Blvd. W.
Tel. PL 9958

Dr. E. Andrukaitis

956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7238

Raštinė vakoais:
2104 Mount Royal St. E.
LA 1-7926 — 8873

René TALBOT
Advokatas
Suite 306, Aldred Bldg.
507 Place D'Armes
VI 9-8045

DAINAVOS Vasarvietės

SKLYPŲ PARDAVIMAS PRADEDAMAS SU
VIENKARTINE ŽEMIAU SKELBIAMA

ISKARPA.

Pirmą kartą parduodami sklypai abipus ežero.
Kainos nuo 350 dolerių. Be įmokėjimo, su mažu mėne
siniu mokėjimu, pradedant su \$ 6.70.
Važiuoti: 11 keliu pro St. Jerome iki Piedmont. Va
žiuoti tiesiai per Morin Heights miestelį Alpino
Lodge linkui ir už pusantros mylios jau Dainavoje.
V. Peteraitis — RA 1-0614
K. Andruskevičius — DE 2384

Sezono atidarymo proga ši ISKARPA sutaupys jums
visą įmokėjimą arba šimtą dolerių, žiūrint kas žemesnis,
už kiekvieną sklypą DAINAVOJE, jei pasiūsite ją ant
rašu: 6597-19th Ave Rosemount, c/o DAINAVA Reg.d.

Vardas ir pavardė
Tel. Antrašas

PASTABA: 1. Tik pirmieji dešimt pasinaudos pilna tei
kiama lengvata. TAT PASKUBĖKITE.
2. Ši iskarpa neperleidžiama ir galioja iki bir
želio 1 d. TAT PASINAUDOKITE.
DAINAVOS BENDROVĖ.

TRADICINIS SKAUTŲ PAVASARIO BALIUS

Įvyks šį šeštadienį, gegužės m.
17 d. 7 val. vakare Aušros Var
tų Parapijos Saleje. Kaip ir
kasmet, balių ruošia skautų
Tėvų Rėmėjų Komitetas tiks
lu paremti skautų-čių vasaros
stovyklas. Vasaros stovyklos
yra viena iš efektingiausių
priemonių lietuviško jaunimo
susigijimui, sportui, dainai
ir kalbai ugdyti. Siemets skautų
vasaros stovykla numatoma
Ontario provincijoje prie di
džiųjų ežerų. Tačiau ne visi
tėvai yra pajėgūs išsiųsti savo
vaikus kad ir į labai taupiai
tvarkomas skautų stovyklas.
Užtat Skautų Tėvų Rėmėjų Ko
mitetas įvairiausiomis priemo
nėmis stengiasi suorganizuoti
nors dalį tam reikalui lėšų.

Komitetas kviečia lietuviš
kąją Montrealio visuomenę pa
remti jo pastangas gausiau sa
vo atsilankymu į balių. P. R.

AUGSTAS KOMISAS parduodant sklypus

Reikalingas pardavejas atlie
kamu ar pilnu laiku.
Turime įvairius puikius pro
jektus mieste ir miesto
aplinkėje.
Skambinti RE 8-5793.

JEI NORITE PARDUOTI ar PIRKTI:

Gyvenamus namus, apartamentus,
žemę, statybai, investavimui,
Užsakyti pastatyti namus.
Reikalinga namams paskola.
Draudimas (visų rūšių)
KREIPKITES:

DISTRICT ESTATE BROKERS — ADAMONIS ir BUDRIŪNAS

Pirmoji Montrealy Lietuvių Real Estate Įstaiga
Nariai Montreal Real Estate Board
177 Sherbrooke St. W. PL 8501
Mūsų tikslas — Jums Padėti: 5-ji metai.
Apyvarta 1957 m. siekia \$ 1.000.000,00
D. N. Baltrukonis CR 6-5075 V. Liesunaitis PO 7-6719
F. Yasutis LA 2-7879 J. Skučas RA 2-6152
A. Markevičius OR 1-8951 E. Yaffe — Sekretorė.

TAUPLYK, SKOLINKIS kredito kooperatyve

„LITAS“

Santaupos pilnai apdraustos. Augštos palūkanos.
Paskolos duodamos betkokiam geram tikslui.
Ved. D. Jurkus, PO 7-4280. Pirm. A. Norkeliūnas. RA 7-3120
Veikia sekmadienį 11-1 val. A.V. par. salėje, Banko kambary.

Konsultacijos: išanksto susitarus.

ANDREW W. DUDLEY, B.Sc., D.S.C., A.C.C.F.
Chiropodistas — kojų specialistas
Graduate Chicago College Chiropody and Foot Surgery
6975 St. Denis. CR 4-2565 Montreal.

HAMILTON

Gegužės 19 d. pirmadienį —
„VICTORIA DAY“,
vasaros sezono atidarymo proga
rengiamas

dedelis balius - šokiai „Brant Inn“

patalpose, BURLINGTON, Ont.

Programą išpildys

solistas V. VERIKAITIS

ir jo vadovaujamas

KVARTETAS.

Sokiams — Benni Ferri orkestras.

Pradžia 7 v. v.

Ivairus gaivinantis bufetas, turtinga loterija ir t. t.

Maloniai kviečiame visus

Hamiltono ir plačiųjų apylinkių lietuvius
kuo skaitlingiausiai atsilankyti.

TF A-bės Hamiltono Sk. Valdyba.

TORONTO

NEPAPRASTAS ĮVYKIS — LIETUVIŠKA OPERA

Iš Chicago atvyksta „Rigoletto“

Tai bus gal vienintelis toks
įvykis, kad visa opera atvyks
ta į Toronto iš Chicago ir čia
parodys garsiąją Verdi operą
„Rigoletto“. Didelis kolekty
vas, puikūs solistai, choras,
baletas, simfoninis orkestras,
— visą opera, kaip turi būti,
su savu dirigentu. Apie solis
tus, dirigentą, chorą ir baletą
plačiau buvo parašyta pereinai
me Nepriklausomos Lietuvos
numeryje. Dabar pažymima,
kad opera statoma Eatono au
ditorijoje, kuri yra Yonge ir
College sankryžoje, šį šeštadie
nį, gegužės 17 dieną, 7.30 val.
vakaro, punktualiai. Biletų kai
nos žemos ir visiems prieina
mos.

Daug biletų užsakyta iš To
ronto apylinkių, net ir tolmes
nių, kaip Noranda, Rochester,
Windsor, Montreal, nekalbant
apie artimesnes kaip Hamilto
nas, St. Catharines, Niagara,
Buffalo, Wellandas. Kas nori

● Tiltas Jacques Cartier per
tvarkomas — liejamas asfal
tas.
● P. Milaknienei, verdunietei,
padaryta operacija.
● Westmount parke atidaryta
gėlių paroda, kuri truks apie 4
savaites.
● Notre Dame ligoninė pernai
turėjo 464,096 dol. nuostolių.

● Tiltas Jacques Cartier per
tvarkomas — liejamas asfal
tas.
● P. Milaknienei, verdunietei,
padaryta operacija.
● Westmount parke atidaryta
gėlių paroda, kuri truks apie 4
savaites.
● Notre Dame ligoninė pernai
turėjo 464,096 dol. nuostolių.

DR. V. SADAUSKIENE

Dantų gydytoja

129 Grenadier Rd.,

(2 namas nuo Roncesvalles)

TORONTO

Tel. LE 1-4250

A. LIUDŽIUS, B. L.,

Viesasis Notaras

(Notary Public)

Advokatas iš Lietuvos.

Namų, žemės ar bet kurio
biznio pirkimo-pardavimo
dokumentų sudarymas ir
visi kiti notariniai reikalai.
Teisiniai patarnavimai.
Morgičiai.

91 Roncesvalles Ave.

Toronto 3, Ontario.

Telefonas: LE 6-5613.

pamatyti lietuvišką operą, te
pasiskubina iš anksto įsigyti
biletų. Likusieji bus parduoda
mi prie įėjimo į Eatono audi
toriją. Tat šį savaitgalį visi i
lietuvišką operą!

TORONTO VYTIS PRADĖ JO FUTBOLO SEZONĄ

Sekmadienį Vyčio futbol
ninkai rungtynėmis su mąke
doniečių vienuolike pradėjo
futbolo sezoną. Rungtynes bai
gėsi be pasėkmės 0:0, nors vy
tiečiai aikštėje labiau vyravo.
Vytis, kuris yra iškiliausias lie
tuvių vienetas S. Amerikoje,
pernai buvo laimėjęs lygos
meistystę, kuri, tikimasi, bus
apginta ir šiemet.

Žaidimai vyksta Bradview
Ave., YMCA stadione trečia
dieniais ir Orillon stadione,
Broadview g-vių kampe.

JAUKI ARBATĖLĖ

Caritas skyr. šv. Jono par.
salėje sekmadienio popietėje
surengė jaukų pobūvį — arba
telę su šokiais, kurioje buvo
gana daug jaunimo, ypač egza
minus baigusiu studentų. Pa
našūs blavūs vakareliai lau
kiami dažniau.

Raštinė: LE 4-4451

Dr. P. MORKIS DANTŲ GYDYTOJAS

Vakaraš ir šeštadieniais
pagal susitarimą.

1082 Bloor W., Toronto 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

Dr. E. ZUBRIENĖ Dantų Gydytoja

1577 Bloor St. W.

(netoli Dundas St.)

TORONTO

Tel. LE 2-4108

Dr. A. Pacevičius

Gydytojas ir Chirurgas

280 Roncesvalles Ave

Telefonas LE 4-4778

Priėmimo valandos: 11-1 v.

vakaraš nuo 6-8 v.; trečia

dieniais ir šeštadieniais 11-3

v. pp. Kitu laiku, susitarus

Naujas kabinetas